

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1922 kl. 1/2 3 e. m.

Memorial med förslag angående avlöningen för tjänstemän och vaktbetjante hos riksdagens kamrar och utskott.

I en till bankoutskottet avlåten, den 24 nästlidna februari dagtecknad skrivelse hava kamrarnas herrar talmän anfört följande:

"På anmodan av talmännen hava kanslideputerade efter samråd med tre ledamöter av första kammaren avgivit härvid fogade utlåtande angående avlöningen vid innevarande riksdag för tjänstemän och vaktbetjante hos riksdagens kamrar och utskott.

Talmännen.

Utlåtandet har föredragits vid denna dag hållet talmanssammanträde, vid vilket jämväl de ständiga utskottens ordförande samt kanslideputerade närvarit; och få vi i enlighet med den mening, som vid sammanträdet gjort sig gällande, härmed föreslå

- 1) att i avseende å avlöning jämte dyrtidstillägg för de hos kamrarna, de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante måtte för innevarande riksdag fastställas bestämmelser i enlighet med vad kanslideputerade föreslagit, dock med den ändring att i andra meningen i mom. 7 av nu gällande avlöningsbestämmelser orden "dem av kamrarnas vaktmästare" utbytas mot "de vaktmästare"; samt
- 2) att bankoutskottet ville uppdraga åt riksgäldsfullmäktige att verkställa den av kanslideputerade föreslagna utredning rörande ett definitivt ordnande av frågan om ersättning åt vissa tjänstemän och vaktmästare för mistad avlöning å statstjänst m. m."

Det av talmännen åberopade, av kanslideputerade efter samråd med tre ledamöter av första kammaren avgivna utlåtandet är av följande lydelse:

"I anledning av remiss från herrar talmän angående ifrågasatt ersättning åt hos riksdagen och dess utskott anställda statstjänstemän för deras

*Kansli-
deputerade.*

under riksdagstjänstgöringen avstådda avlöningar å vederbörandes stats-tjänster samt i anledning av vissa i samband därmed berörda spörsmål få kanslideputerade, som, jämlikt herrar talmäns bemyndigande, i frågan sam-rätt med första kammarens andra vice talman herr N. A. Nilsson samt leda-möterna av samma kammare herrar C. G. Ekman och J. L. Widell, härmed anföra följande.

Genom de nya avlöningsbestämmelser, som från och med innevarande år äro gällande för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, hava i viss mån strängare regler kommit i tillämpning i avseende å de under dessa bestämmelser fallande tjänstemäns avlöningsförmåner under tjänstledighet för fullgörande av uppdrag hos riksdagen eller dess utskott. Medan före innevarande års ingång statstjänstemän, vilka förordnades att bestrida befattningar inom kamrarnas eller utskottens kanslier, i regel åtnjöto, där de icke fingo utan vidare med sina statstjänster förena ifrågavarande befattningar, hel eller partiell tjänstledighet och därunder i regel hade att avstå å respektive ordinarie tjänster för tiden för ledigheten löpande tjänstgöringspenningar, gäller nu, att i fall av tjänstledighet av angiven orsak för befattningshavare vid nyreglerat verk hela lönen skall avstås. I anslutning härtill har vidare, enligt vad kanslideputerade inhämtat, i de fall, då förening av statstjänst med befattning hos riksdagen eller dess utskott medgivits, så bestämts, att vederbörande av sin lön skall avstå vad som belöper på de tider, varunder han i vederbörlig ordning befriats från skyldighet att närvara å tjänsterummet. Inom Kungl. Maj:ts kansli och vissa centrala ämbetsverk tillämpas sistnämnda bestämmelse så, att vederbörande äger att vid slutet av varje månad uppgiva, huru många timmar han under den gångna månaden varit på grund av sin anställning hos riksdagen hindrad fullgöra stadgad tjänstgöring å tjänsterummet, och varder med stöd av denna uppgift å månadsavlöningen avdraget ett belopp, svarande mot den av riksdagstjänstgöringen betingade frånvaron från tjänsterummet, varvid för varje timme avdrages en sjundedel av stadgad dagavlöning. Vad som sålunda avstås besparas statsverket. Enligt nu gällande bestämmelser är vederbörande icke förpliktad avstå det å den frånträdde delen av lönen löpande dyrtidstillägget.

Vad nu sålunda tillämpas innebär en ej oväsentlig skärpning i förhållande till vad förut i dessa avseenden varit gällande, och det synes kanslideputerade billigt, att ersättning i någon form beredes statstjänstemännen för vad de på grund av sin riksdagstjänstgöring nödgas av sina ordinarie löner avstå. Vid prövning av denna fråga hava emellertid kanslideputerade ej kunnat undgå uppmärksamma det samband, densamma äger med de utav 1919 års riksdag beslutade avlöningsbestämmelserna för de hos riksdagen anställda befattningshavarna. Vad sistnämnda bestämmelser beträffar, har det synts kanslideputerade ofrånkomligt, att, då i avseende å desamma med hänsyn till proportionen mellan avlöningarna för olika tjänstekategorier vissa erinringar torde kunna göras, de snarast möjligt revideras, och torde det vara från flera synpunkter ändamålsenligt, om i samband med en dylik revision den nu föreliggande ersättningsfrågan kunde erhålla en definitiv och tillfredsställande lösning. Hithörande spörsmål äro dock enligt kanslidepu-

terades uppfattning av en rätt komplicerad beskaffenhet. Desamma tarva givetvis en ingående och allsidig prövning, och har det med hänsyn härtill syntts vara knappast lämpligt eller ens möjligt att, då tiden för innevarande års riksdag är relativt långt framskriden, nu upptaga denna fråga i hela dess vidd till prövning och avgörande. Kanslideputerade hålla före, att den under nuvarande förhållanden mest ändamålsenliga anordningen vore den, att genom herrar riksgäldsfullmäktiges försorg ett förslag i berörda hänseende utarbetades och i god tid förelades nästkommande riksdag. Detta förslag bör, såsom nyss nämnts, utgå från en utredning rörande möjligheten och lämpligheten av en revision av 1919 års avlöningsbestämmelser, varvid hänsyn bör tagas till de spörsmål, som aktualiserat behovet av en dylik revision, nämligen de ersättningar, som rimligen böra tillerkännas statstjänstemän för mistade avlöningsförmåner.

Då enligt kanslideputerades uppfattning berörda lönefrågor följaktligen nu icke synas böra i hela deras utsträckning upptagas till prövning och avgörande och då man alltså har att under denna riksdag alltjämt räkna med den fortfarande tillämpningen av 1919 års avlöningsbestämmelser, har det gällt att finna en provisorisk lösning av den ovan omförmälda ersättningsfrågan. Efter ett noggrannt överbäggande av vad härvidlag kan synas med billighet och rättvisa förenligt, hava kanslideputerade kommit till den uppfattningen, att härvid kan i stort sett såsom utgångspunkt tagas den tillförene å stats-tjänstens löner rådande proportionen mellan lön och tjänstgöringspenningar och att följaktligen ersättning lämpligen synes kunna beredas befattningshavaren med två tredjedelar av vad han visat sig faktiskt hava på grund av sin tjänstgöring hos riksdagen avstått av sin lön i statstjänst.

Vad angår frågan om dyrtidstillägg sakna kanslideputerade anledning att nu ingå på densamma, men torde böra framhållas, att tillsvärdare och intill dess riksdagen annorlunda beslutar, enahanda grunder härutinnan synas böra tillämpas, som godkändes av 1921 års riksdag.

Under återopande av vad sålunda anförts få kanslideputerade hemställa, att sådan anordning måtte vidtagas

att under innevarande års riksdag, utöver de i 1919 års avlöningsbestämmelser för de hos kamrarna, de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjänte givna arvoden, ersättning måtte beredas de tjänstemän och betjänte, vilka äro innehavare av statstjänster, med två tredjedelar av vad vederbörande befattningshavare visat sig faktiskt hava på grund av tjänstgöring hos riksdagen avstått av den till statstjänsten hörande lönen, samt

att genom herrar riksgäldsfullmäktiges försorg en utredning måtte ävägbringas rörande ett definitivt ordnande av nyssberörda ersättningsfråga, i samband varmed jämväl torde böra beaktas spörsmålet rörande en revision av 1919 års avlöningsbestämmelser, börande resultatet av sagda utredning i god tid föreläggas nästkommande riksdag."

Såsom av utredningen i ärendet framgår, är enligt numera gällande avlöningsbestämmelser för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, tjänsteman, å vilken

Utskottet.

det nya avlöningsreglementet äger tillämpning, skyldig att vid tjänstledighet för fullgörande av uppdrag hos riksdagen eller dess utskott avstå hela den å tiden för ledigheten belöpande lönen. I vissa fall, då förening av statstjänst med befattning hos riksdagen eller dess utskott medgivits, har så bestämts, att vederbörande tjänsteman av sin lön skall avstå vad som belöper på de tider, varunder han i vederbörlig ordning befriats från skyldighet att närvara å tjänsterummet. Enligt de för närvarande gällande bestämmelser är tjänstemannen däremot icke skyldig att avstå det å den frånträdde lönen belöpande dyrtidstillägget.

Det torde icke kunna förnekas, att genom dessa numera tillämpade bestämmelser här ifrågavarande tjänstemän kommit i en väsentligt sämre ställning än tillförne. Utskottet anser därför i likhet med kanslideputerade det vara billigt, att ersättning i någon form beredes statstjänstemännen för vad de på grund av sin tjänstgöring hos riksdagen eller dess utskott nödgas avstå av sin lön. Frågan härom står emellertid, såsom också kanslideputerade framhålla, i visst samband med frågan om den avlöning, som de hos riksdagen anställda befattningshavarna för närvarande åtnjuta. Bestämmelser i detta ämne hava senast fastställts vid 1919 års riksdag. Vad dessa bestämmelser angår, hava kanslideputerade ansett vissa erinringar kunna göras särskilt med hänsyn till proportionen mellan avlöningarna för vissa tjänst kategorier, varför de snarast möjligt borde underkastas revision. Utskottet delar denna kanslideputerades mening; och torde det få anses lämpligt, att den här föreliggande ersättningsfrågan vinner sin lösning i samband med en dylik revision. Detta spörsmål är emellertid av så invecklad beskaffenhet, att det icke torde vara möjligt att under innevarande riksdag upptaga frågan till slutligt avgörande, utan anser utskottet, att en allsidig utredning i ärendet bör verkställas genom fullmäktiges i riksgäldskontoret försorg, varefter förslag i ämnet bör kunna föreläggas nästkommande års riksdag. Det torde under sådana förhållanden vara nödigt att för innevarande riksdag provisoriska bestämmelser fastställas; och har utskottet därvid icke haft något att erinra mot vad kanslideputerade i berörda avseende föreslagit eller att ersättning beredes befattningshavare med två tredjedelar av vad han visat sig faktiskt hava på grund av sin tjänstgöring hos riksdagen avstått av sin lön i statstjänst.

Vad angår frågan om dyrtidstillägg, vill utskottet erinra, att riksdagen på utskottets förslag numera beslutit, att dyrtidstillägg skall tillsvidare, intill dess annorlunda kan varda av riksdagen bestämt, utgå till de hos riksdagens kamrar, ständiga och tillfälliga utskott samt kansli anställda tjänstemän och vaktbetjänte i enlighet med de grunder, som fastställdes vid 1921 års riksdag och vilka återfinnas i bankoutskottets då avgivna memorial nr 40, med iaktta-

gande dock att bestämmelserna i kungörelsen den 29 juni 1921 (svensk författningssamling nr 344) därvid skola vinna tillämpning.

Mot herrars talmäns förslag till ändrad lydelse av mom. 7 i gällande avlöningsbestämmelser har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Åberopande det anförda får utskottet, som anser sig böra understryka, att här endast är fråga om antagande av provisoriska bestämmelser, avsedda att tillämpas vid innevarande riksmöte, hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande förslag, må 1:o) besluta, att under innevarande års riksdag, utöver de i 1919 års avlöningsbestämmelser för de hos kamrarna, de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante fastställda arvoden, ersättning må utgå till de tjänstemän och betjante, vilka äro innehavare av statstjänster, med två tredjedelar av vad vederbörande befattningshavare visat sig faktiskt hava på grund av tjänstgöring hos riksdagen avstått av den till stats-tjänsten hörande lönen;

2:o) besluta, att mom. 7 i oförmälda avlöningsbestämmelser skall erhålla följande ändrade lydelse:

Vid slutet av varje riksdag må till vardera av de under hela riksdagen i kamrarna anställda förste vaktmästarna och till de kamrarnas vaktmästare, som ombesörja utdelningen av postförsändelser till kamrarnas ledamöter, utbetalas ett belopp av 50 kronor. Därjämte må, jämväl vid slutet av varje riksdag, till envar av de vaktmästare, vilka efter klockan elva e. m. tjänstgjort vid aftonplena, utbetalas en extra ersättning av fyra kronor för varje gång sådan tjänstgöring ägt rum; samt

3:o) uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att, med beaktande av vad här ovan anförts, låta verkställa utredning beträffande avlöningsförhållandena för här ifrågakörande personal, ävensom att vid nästkommande års riksdag i vederbörlig ordning framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 17 mars 1922.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Gustafsson, Vindahl, Berge, Andersson* i Hägelåkra, *Carlsson* i Stockholm och *Lindgren*; samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Janson* i Kungsör, *Sommelius, Kloo, Törnkvist* i Bjuv och *Strindlund*.
